הריני נזיר פרק שני נזיר

לא וקדש לי אשה סתם. שלא פירש לו בחיזו עיר וחיזו אשה: **חוקה שליח עושה שליחיותו.** והלך וקידש לו אשה וכיון שלא פירש לו הי מינייהו קדיש ליה ולא ידע איזו איזו קידש לו ולא הדר לאותו האיש ונסיב איתתא דלמא זו היא אמה או בתה או אחותה של אותה האשה שקידש לו שלוחו והן כולן אסורות לו כדאמר

מסורת הש"ם

ג) [עירובין לא: ניסין סד. מולין יב.], ב) קידן פ"ב מ"ח, ג) [נדים מסכת דרך ארץ], ד) [בכורות ז:], ה) [וע"ע בתוס' ניסין סד. ד"ה אסור], ו) [בתב התי"ט בסמ' קידן פ"ב משנה ח נראה דהתוס' לא נרסי בגמ' הך דאילו קן מפורשת אין לו תקנה עכ"ל], ז) גי' מ"ש שמיעה מי אבל כל כו', ח) ס"ד לע"ב, ט) ל"ל בענין אחר.

הגהות הב"ח

(א) גמ' אשה סתם ומת השליח אסור ככל הנשים (ב) שם הוה נסיבא לגברא מי מצרי: (ג) רש"י ד"ה כשלמא בתרא הד"א עם ד"ה אלא וכו' זה אם זה אלא הכי קאמר כל"ל והד"א:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה בשוקא אשבח וכו' בלומי. עי' תוספות דף טו ע"א תוס' ד"ה דלמא אמא: ד"ה מ"ש וכו' דאאסר פרק ר"ב. קשה לי מין דנקטו דבידו ליישם אם כן עדיין קשה הא הוא כעצמו יכול לנרשה עתה לכשתתיעם דלא הוי דבר אלא בא לעולם ומ"ש מלי מצרי שלים כמו כמלה וכ"ש:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) רש"י ד"ה קן פתומה וכו' אי שפרחה לגבן מטולות מתות נ"ב עיין לקמן דף כא ע"ב רש"י ד"ה וחיטו טעמא וכו' וכשער המלך פ"ד הלכה ז' מהל' אסורי"ם: ב) תוס' ד"ה כי מצרי וכו' בקידושין אמות לא שבלו שלים לכן ולא כל"ל: ג) באי"ר לכן פריך אמתני' בשלמא מתני' נמחק מלת מתני':

מוסף רש"י

אסור בכל הנשים שבעולם. שמא זו קרוכת מרוסתו מקדש לו שלוחו היא, אלא אם כן חזר שלוחו לומר לו אלמנה מקדשתי לך, אי לא קדשתי לך שוס אשה (גיטין מד.). **חזקה שליח עושה שליחותו.** כל הבלוחין עוסקין שליחותן ומחזקינן להו בכך, מאחר שנתרלו בשליחותן (חולין יב.).

פי' הרא"ש

כגון שאמר הריני נזיר לזמן ידוע שאו יתחיל נזירותי ויקדים הנעת הזמן אירע לו אונס: אסור בכל הנשים שבעולם דשמא קדש שלוחו אחת מקרובותיה: קן סתומה שלא פירש איזו לעולה ואיזו לחטאת או שפרח לבין חטאות המתות כגון שמתו בעליהן או נחכפרו באחרות דהלכה למשה מסיני שיכוחו הי"ה דהוה מצי למתני קן מפורשת כגון שפירש איזו לעולה ואיזו לחטאת אלא שהיה צריך לפרש ובלבד שיכיר הנשארת אם היא חטאת או עולה דאם אינו מכירה אינו יכול ליקח לה זוג דאינה ראויה להקרבה שהעולה נעשית למעלה והחטאת למטה ולא רצה להאריך וחנא קן סתומה וגם אורחא דמלתא שאינו מכיר אם עולה אם חטאת כשנאבד זוגה אלא כשהם ביחד אז נקיל להכירם א"נ נקט קן סתומה משום סיפא פרח לבין הקרבנות פסול ופוסל א' כנגדו ואם היה מפורש היה פוסל שנים ועשר: ואילו שאר קינין דעלמא מתקנין ולא פסלינן כל קינין שבעולם דדלמא זו שפרחה היא אחת מהן ונמצא מתכפר בקרבן חבירו: אמינא לך איסור דניחא דבשעה שקרשה השליח היתה נחה ויקרוצה בביתה הלכך היתה חשובה בין כל הנשים שבעולם כמחצה על מחצה ואילו עשאו שליח לקדש לו נשים הרבה וקידש חצי הנשים שבעולם היו נאסורות כל הנשים משום ספק קרובות אפילו אי נידרי משום בנה ואע"פ שהיתה לה אחות והיתה נשואה בשעה שמנה את שלוחו לקדש לו אשה ונתגרשה לאלתר לאחר מיגרי השליחות מותרת היא ולא חיישינן שמא קדשה שלוחו אחר שנתגרשה: במילתא דלא קיימא קמיה לא משוי אינש שליח וקס"ד דמקשה [ממתני'] דלא מסיק אינש אדעתא למנותו שליח למה שאין בידו לעשות עתה הלכך לא הוי שלוחו לקדש לו אותה אשה שנתגרשה אחר מיגרי השליחות ואם קדשה לו אינה מקודשת ומותר בקרובותיה אבל אם פירש שעשאו שליח אפילו לנשים שהן עתה אסורות אם יהיו מותרות הוי שלוחו לפי מאי דס"ד השתא: בשלמא בתראה שאמר ואני ועלי לגלח נזיר איכא קדמאה קמיה (שהם ניכר) נזר בנזירות ויכול השני לפוטרו אלא קדמאה בשעה שקיבל עליו לגלח נזיר אבתי לא נזר השני והיאך נאמר שדעתו היה לפוטרו אם יקבל עליו נזירות הא לא מסיק אינש אדעתיה

צא וקדש לי אשה סתם (ב) **אאסור בכל הנשים שבעולם** (ג) **חזקה שליח עושה שליחותו** וכיון דלא פריש ליה הא לא ידע הי ניהו קדיש ליה איתיביה ר"ל לרבי יוחנן **גכקן סתומה שפרחה גוזל אחד מהן לאויר העולם או שפרחה לבין חטאות המתות או שמת אחד מהן יקח זוג לשני ואילו קן מפורשת אין לו תקנה ואילו שאר קינין בעלמא מיתקנן ואמאי לימא כל חדא וחדא דלמא האי ניהו אמר ליה קאמינא אנא אשה דלא ניידא ואמרת לי את איסורא דנייד וב"ת הכא נמי נייד אימור בשוקא אשבח וקדיש התם הדרא לניחותא גבי קן מי הדרא אמר רבא דומודה רבי יוחנן באשה שאין לה לא בת ולא בת בת ולא בת בן ולא אם ולא אם אם ולא אחות ואף על פי שהיתה לה אחות ונתגרשה לאחר מכאן דההיא שריא מאי טעמא דבההיא שעתא דקא"ל הוה (ג) נסיבן לגברי כי משוי שליח במילתא דקיימא קמיה במילתא דלא קיימא קמיה לא משוי שליח תנן הריני נזיר ועלי לגלח נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ועלי לגלח נזיר אם היו פקחין מגלחין זה את זה ואם לאו מגלחין נזירים אחרים בשלמא בתראה איכא קדמאה קמיה אלא קדמאה מי איכא בתראה קמיה אלא**

אשה דלא ניידא. ונהי דלא קבוע לגמרי כדפ"ל מ"מ דמיא קצת לקבוע ויש להחמיר: **בשוקא** אשבח וקדיש. ד כלומר היכא דמלא אותה בשוקא היה לו לומר שיוכל לקדשה דלא קביעה הוא ומ"כ לא הוה[7] קבוע: **הדרא** לניחותא. ודמי לקבוע: **באשה** שאין לה בת בו'. פי' כגון ו[שמנאו] שליח בר"מ ניסן אלא כל[8] קרובותיה שראויה רחל זו לאסור מקדושיה הוו נשואות בר"ח ניסן כשעשאו שליח ואע"פ שנתגרשו קודם יום הקדושין מותרת רחל זו למשלח כדמפרש טעמא דמשעה דקאמר הויין נסיבן:

כי[9] משוי אינש שליח במילתיה דקיימא קמיה. כלומר [אין] דעתו שיקדש לו אשה שנתגרשה אחרי כן הלכך אפילו אם קידש אחת מקרובותיה של רחל לא נאסרה רחל בקידושין[10] שהוא ב] עשאו שליח לכך לא חלו קדושי קרובותיו[11] רחל והשתא קס"ד דאין דעת האדם אלא במידי דקאי קמיה לכך פריך אמתני'[12] כשלמא ג] מתני' בתראה איכא קדמאה קמיה שנדר כבר ואיכא למימר דדעתיה עליה ולכך פוטר עצמו בקרבנות הראשון אלא קדמאה מי איכא בתראה כשנדר הראשון וא"כ לא היה בדעתו עליו להביא קרבנות ואין יפטר מנדרו בהבאת קרבנותיו של שני: **מ"מ.** כלומר היכי דמי שלא היה לה אחות ועתה יש לה ומן הדין הוה ליה לומר היכי דמי אלא משום דלשון זיר משונה ויש לישב הלשון דמלי טעמא דלעולם הוה ידע שפיר דמיירי כגון דנסיבן לגברי מכל מקום עתה שנתגרשו יש לו לספק ולאסור

מספק ה)ומשני כי משוי אינש שליח במילתיה דאיהו מצי עביד וכו' פי' ודאי דעת האדם אפילו במידי דלא קאי קמיה והלכך הראשון נפטר בגילוח השני אבל שליחותא ו) (בעמ') [13]דלא מצי אינש משוי שליח אלא במילתיה דמצי עביד נפשיה בשעה שעושה שליח דהא נסיבי[14] לא מצי לשוייה שליח לקדש לו אף כשנתגרש ואף קדשה[15] השליח אינה מקודשת ואם תאמר דהא מעשים בכל יום שהאשה אומרת לחבירתה לוטי לי קמח והפרישי חלה בעבורי וגם תלמידים של בית רבן אומרים כן ואין נעשה שליח בדבר הזה הא בשעה שעושה אותה שליחות לא היתה יכולה בעצמה להפרישם חלה מקמח זה שאינו בר מיוכח שאין מפרישין חלה מקמח ואומר רבינו מה דיש בידה להביא עיסה מגולגלת ולומר עיסה זו תהא חלה על קמח לכשיהיה נילוש ודברים שבידה קיימים דאין לו לגולגל עיסה קרוי שפיר בא לעולם כיון שבידה לעשות כדאמר פרק האומר לחבירו (קידושין דף סב:) פירות ערוגה זו תלושה יהא תרומה על פירות ערוגה זו מחוברת לכשיתלשו ונתלשו דבריו קיימין דכל שבידו לעשות לאו כממוסר מעשה דמי ובידו לתולשם ומכל מקום בהאי טעמא לחודא לא סגי לן למימר דמלי למיעבד שליח כאן כיון דבידו לגולם ולגלגל * מדאמר פרק רבן גמליאל (יבמות דף נב.) האומר לחבירו כתוב גט לאתרומתי לכשאהגיעה אגרשה הרי זה גט מפני שבידו לגרשה ניחמתו מהו ומאי קא מיבעיא ליה והא בידו לבא עליה ולגרשה אלא ודאי כיון דהשתא לא מצי לגרשה לא מצי משוי שליח כיון דמחוסר מעשה לבא עליה הכא נמי כיון דהשתא איהו לא מצי לפפרים אינו קרוי בידו מה שבידו לגולם ולגלגל לענין זה שיכול לעשות שליח כיון דמחוסר ליטה וגילגול: טעמא

יב א מיי' פ"ט מהלכות אישות הלכה ו סמג עשין מח טור ש"ע אה"ע סימן לה סעיף יא:
יג ב מיי' פ"ט מהלכות פסולי מוקדשין הל' ח:
יד ג מיי' פ"ט מהלכות אישות הי"ז סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן לה סעיף יא (והכה"מ פ"ב דקדושין דף כל ע"א וכרא"ש סס סימן יח):

נוסחת הריב"ן

ה) מאותן תמנ: ב) קרי: ג) לפני: ד) לעולה הס"ד ותמ"ב מס"ד ומלו: ה) ואע"פ שלאחר מיכן הויא לה אחות פנויה כיון כר: ו) המגלה: ז) דהוה: ח) דממילתא: ט) אלא אמאי קא אמרת מי: וא"ל הס"ד ומ"ה דהכי קאמר:

הגהות התוספות

1. ל"ל וכ"מ. לו ל"ל ולר"ת דמפרש כו'. 2. ל"ל וכבר מת אביה מאי מיכא למימר. ותיכות וכבר מת אביה שאח"כ נמתק. 3. ל"ל דלאו מקרובותיה כו'. ותיכות מלומר נמתק. 4. ותיכות זב וחכה נמתק. 5. ל"ל אחיהו לאמטלת ואחיהו לעולה. 6. ל"ל דלמא האי הוא. 7. ל"ל לא דמי לקבוע. 8. ל"ל וכל. ותיכות אלל נמתק. 9. ל"ל וכ. ואיהו דיכור כפנים אלא המשך אחר לדיבור שלפניו. 10. ל"ל בקידושין אלו. 11. בס"ת קרוכת. 12. ל"ל מתמני. 13. ל"ל אבל שליחותא שאני אלא כו'. 14. ל"ל והכל כיון דעסיקן. 15. ל"ל אם קדשה. 16. ל"ל דכיון. 17. ל"ל מהשתא.

פי' הרא"ש (המשך)

דרוב כל הנשים אסורות עליו משום ספק קורבה אלא נמי נאסרות כל הנשים כיון שהאוסר קבוע אע"פ שאין הנאסר קבוע: ואת אמרת לי איסורא דנייד העוף הפורח הוא נד בעולם וכיון דלא הוי קבוע אין לו כח לאסור דבטל הוא ברוב קנין שבעולם אבל אי הוי קבוע חשבינן כאילו חצי קנין שבעולם אסורים כדחשבינן האשה המקודשת כאילו קדש חצי הנשים שבעולם וכי תימא הכא נמי דנייד דאימר בשוקא אשבח וקדיש דחומרא יתירא היא לאסור כל הנשים שבעולם והיה לנו לתלות שנא בשעה שקדשה לא היתה קבועה ולא היתה כחצי הנשים שבעולם הדרה לניחותא אחר שקדשה וכיון דקבועה היא השתא חשובה כחצי הנשים אבל עוף אין לו קביעות אפילו כשהוכר לקנו בתדיר נודד ממקומו ומורה מקן לקן ואין לו קביעות מקום: שאין לה לא בת דניחוש לחמות וגם לא בת בת וגם לא בת בן דניחוש לאם חמיו ואם חמותו ולא אם דניחוש לבה אשתו וגם לא אם אם ולא אם אב דניחוש לבת בתה ולבת

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com